

9. Volby

Z různých sociologických výzkumů je zřejmé, že mladší lidé se v průměru méně zajímají o politiku a méně často se také účastní hlasování při volbách než lidé ve vyšších věkových kategoriích. Na dostupných datech ČSÚ z voleb do zastupitelstva Pardubického kraje a voleb do zastupitelstev obcí v kraji se pokusíme zdokumentovat volební potenciál mladé generace, její zájem o kandidaturu i úspěšnost při zvolení.

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Počet obyvatel kraje ve věkové skupině 18 až 29 let v kraji trvale meziročně klesá od roku 2000, **volební potenciál nejmladší generace** se tak postupně snižuje. Při prvních volbách do zastupitelstva Pardubického kraje v roce 2000 se osoby ve věku 18 až 29 let na celkovém počtu zapsaných potenciálních voličů ve voličských seznamech podílely přibližně jednou čtvrtinou (25,1 %). Do říjnových voleb roku 2016 se jejich zastoupení snížilo na 17,4 %. Přesto se jednalo o druhý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání za Krajem Vysočina. Samotná účast voličů při hlasování ve volbách či volební preference z hlediska věkových kategorií nejsou předmětem sledování ČSÚ, mohou však být součástí průzkumů veřejného mínění či volebního chování pořádaných různými agenturami.

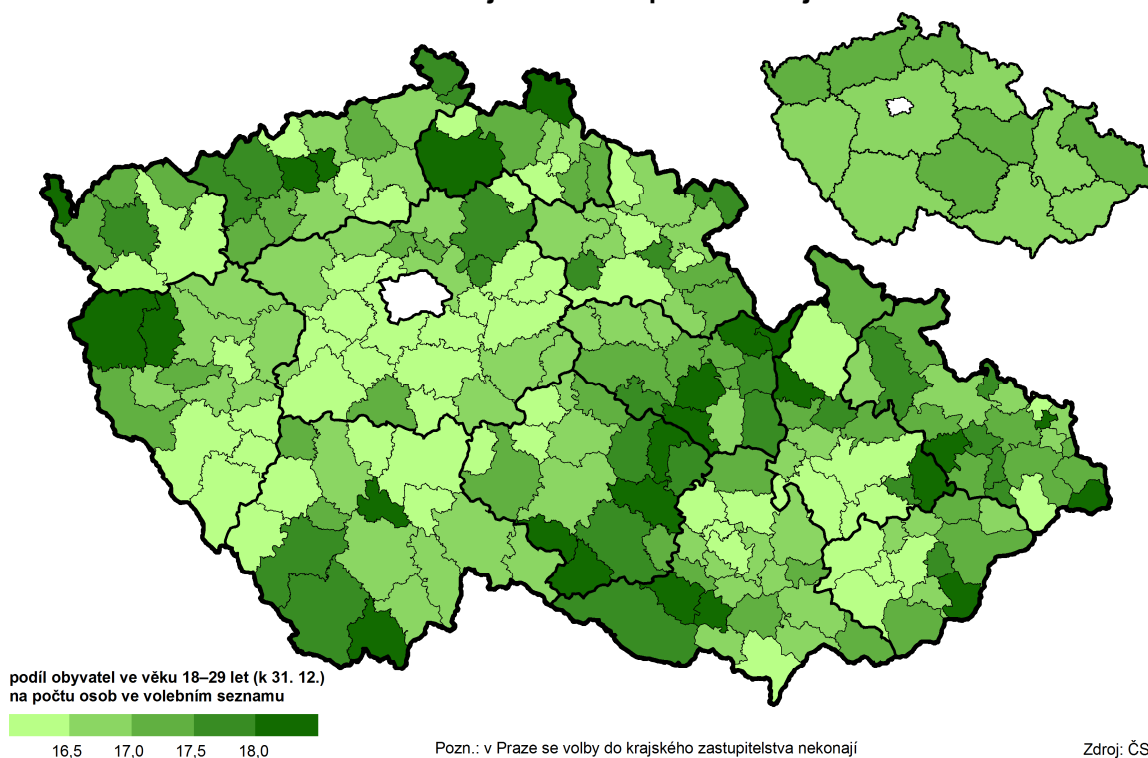
Účast voličů ve volbách do zastupitelstev krajů, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31. 12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů v %	celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	z toho ve věku 18–29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2016	413 501	152 176	36,8	71 791	17,4	723	61	8,4	45	-	-
2012	415 553	164 025	39,5	79 843	19,2	695	74	10,6	45	-	-
2008	411 992	175 556	42,6	86 401	21,0	541	44	8,1	45	2	4,4
2004	406 730	132 580	32,6	92 574	22,8	455	53	11,6	45	1	2,2
2000	400 795	146 118	36,5	100 477	25,1	440	34	7,7	45	-	-

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

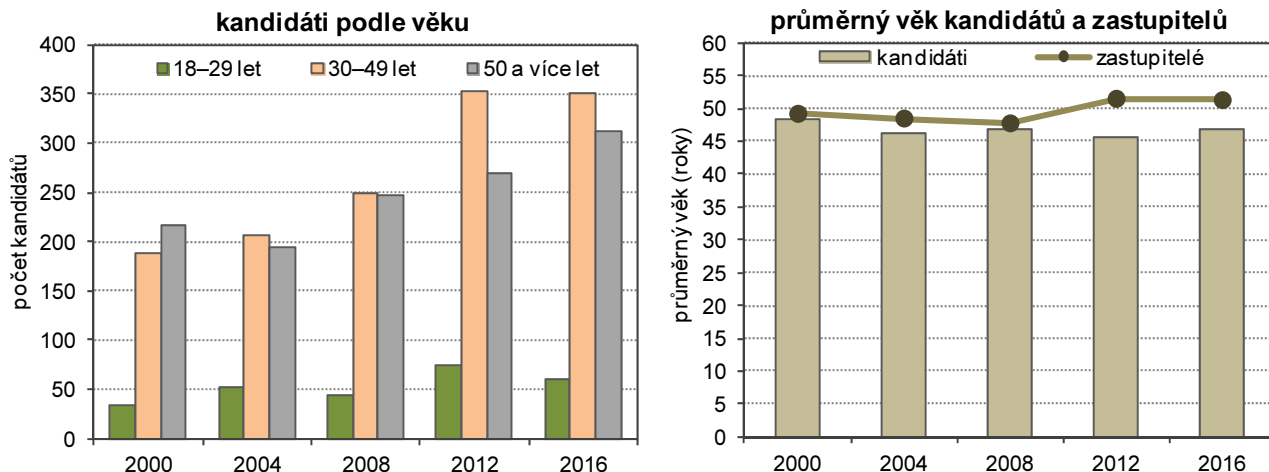
Nejvyšší volební potenciál (více než 18%) mají mladí voliči do 30 let na Králicku, Žambersku, Litomyšlsku a Poličsku, nejnižší (méně než 17%) naopak ve všech SO ORP okresu Pardubice a na Svitavsku.

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Celkový počet kandidátů ve volbách do zastupitelstva kraje od roku 2000 neustále narůstal, přičemž zřetelný nárůst v posledních letech zaznamenala zejména kategorie kandidátů ve středním a vyšším věku, počet nejmladších kandidátů se vyvíjel kolísavě s tendencí mírného růstu. **Nejmladší kandidáti** ve věku 18 až 29 let se na všech kandidátech ve volbách do zastupitelstva kraje od roku 2000 střídavě podíleli mezi necelými osmi až dvanácti procenty (s maximem 11,6 % v roce 2004 a podílem 8,4 % při posledních volbách v roce 2016). Kandidáti ve věku 30 až 39 let pak tvořili mnohem početnější skupinu – více než pětinu všech kandidátů (21,3 % v roce 2016). Nejvyšší průměrný věk kandidátů při volbách v roce 2000 (48,2 roku) následně již překročen nebyl; v roce 2016 dosáhl 46,7 let (0,2 roku pod průměrem ČR).

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev krajů podle věku v Pardubickém kraji

Z hlediska **politické příslušnosti** zjišťujeme při volbách do zastupitelstva kraje v roce 2016 v průměru nejnižší věk kandidátů např. mezi členy Strany zelených (36 let), KDU-ČSL (43 let) či Dělnické strany sociální spravedlnosti (44 let). Na druhé straně kandidáti-členové Strany Práv Občanů, KSČM (obě 52 let), či ČSSD (50 let) patřili v průměru k nejstarším.

Do 45členného zastupitelstva kraje byly osoby mladší 30 let zvoleny pouze při volbách v roce 2004 (1 osoba) a 2008 (2 osoby). Ve věku 30 až 39 let bylo při posledních volbách v roce 2016 do krajského zastupitelstva zvoleno celkem 6 osob (13% podíl mezi všemi 45 zastupiteli). Průměrný věk **zvolených zastupitelů** byl vždy vyšší než průměrný věk kandidátů. Maxima dosáhl průměrný věk zastupitelů při volbách v roce 2012 (51,4 roku) a rovněž v roce 2016 zůstal nad padesátiletou hranicí (51,2 roku, což je 4. nejvyšší mezikrajská hodnota).

Volby do zastupitelstev obcí 2014

Na rozdíl od zastupitelstva kraje se osoby do 30 let uplatňují spíše v zastupitelstvech obcí, městysů i měst. Volbám do obecních zastupitelstev bude věnována pozornost v následující části této kapitoly, přičemž ve všech tabulkách i grafech jsou započítány i údaje za volby do zastupitelstev osmi městských obvodů statutárního města Pardubice (odděleně jsou údaje za MO patrné z tabulek věnovaným velikostním skupinám obcí).

Účast voličů ve volbách do obecních zastupitelstev a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31. 12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	414 368	203 691	49,2	75 733	41 625	34 108	18,3	10,0	8,2
2010	414 212	220 023	53,1	83 455	47 547	35 908	20,1	11,5	8,7
2006	409 006	207 191	50,7	88 305	47 733	40 572	21,6	11,7	9,9

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

Přibližně desetinu potenciálních voličů při volbách do zastupitelstev obcí, které proběhly v říjnu 2014, tvořily v kraji osoby ve věku 18 až 24 let, dalších 8 % pak osoby ve věkové kategorii 25 až 29 let. V návaznosti na stárnutí populace postupně klesá i **volební potenciál** nejmladších voličů (při volbách v roce 2006 se osoby do 30 let podílely na počtu voličů v kraji 21,6 % a do roku 2014 se tento podíl snížil o 3,3 procentního bodu).

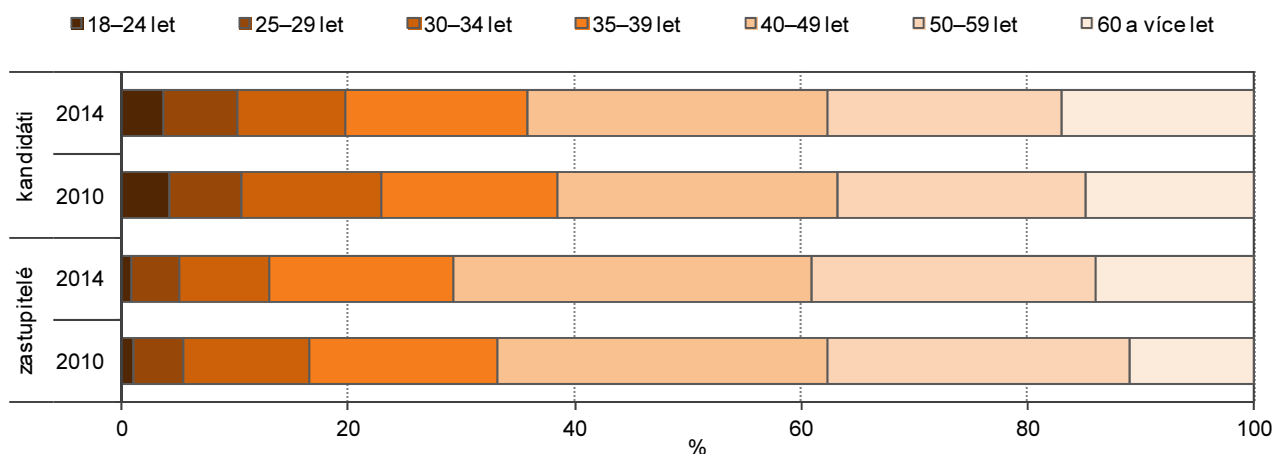
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	14 084	523	3,7	911	6,5	32,5	4 316	35	0,8	181	4,2	28,2
2010	13 599	576	4,2	871	6,4	31,4	4 329	46	1,1	191	4,4	31,2
2006	12 061	407	3,4	850	7,0	29,4	4 350	54	1,2	222	5,1	24,3

Průměrný věk kandidátů v kraji vzrostl mezi roky 2006 a 2014 o 0,7 roku na 45,6 roku a průměrný věk zvolených zastupitelů se ve stejném období zvýšil o 1,3 roku na 46,4 roku. **Zastoupení juniorů** do 30 let **mezi kandidáty** se v kraji v posledních letech pohybuje kolem 10 %, zřetelnější úbytek mezi roky 2010 a 2014 byl zaznamenán ve věkové kategorii 30 až 34 let (o 2,8 procentního bodu na 9,5 %). Postupně dochází k poklesu počtu i podílu osob do 30 let **mezi zvolenými zastupiteli** (na 5 % v roce 2014).

Úspěšnost kandidátů ve volbách se liší podle věku – jestliže na 100 kandidátů připadlo v roce 2014 v kraji 30,6 zvolených zastupitelů, ve věkové kategorii 18–29letých byl tento poměr pouze 15,1 (maximální podíl byl přitom zaznamenán ve věkové skupině 50 až 59 let, a to 37,4).

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle věku v Pardubickém kraji

Zájem o komunální politiku v mladém věku projevují stále častěji **ženy** – podíl žen mezi kandidáty do 30 let v kraji vzrostl v letech 2006 až 2014 z 29,4 % na 32,5 %, mezi zvolenými zastupiteli v nejmladší věkové skupině podíl žen kolísá (v roce 2014 činil 28,2 %).

Na základě dostupných podkladů je možné hodnotit věkovou strukturu potenciálních voličů, kandidátů a zastupitelů i za **okresy** a menší území. Přitom je třeba vzít v úvahu vliv věkového složení celé populace daného regionu. Nejvyšší potenciál mají voliči do 30 let v okrese Ústí nad Orlicí (region s nejmladší populací v kraji) – v roce 2014 se zde osoby ve věku 18 až 29 let podílely na všech voličích 18,7 %. Nejnižší podíl naopak patřil okresu Pardubice (17,6 %).

Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Pardubický kraj	414 368	75 733	18,3	14 084	4 519	32,1	1 434	466	32,5	10,2	10,1	10,3
v tom okresy:												
Chrudim	84 535	15 734	18,6	3 119	942	30,2	307	94	30,6	9,8	9,8	10,0
Pardubice	134 281	23 599	17,6	4 049	1 313	32,4	413	140	33,9	10,2	10,0	10,7
Svitavy	84 620	15 673	18,5	3 189	1 065	33,4	320	104	32,5	10,0	10,2	9,8
Ústí nad Orlicí	110 932	20 727	18,7	3 727	1 199	32,2	394	128	32,5	10,6	10,5	10,7

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31. 12. 2014

Osoby ve věku 18 až 29 let nejčastěji kandidují v okrese Ústí nad Orlicí, kde se na všech kandidátech při volbách v roce 2014 podílely 10,6 % (tj. téměř o 0,4 procentního bodu nad krajským průměrem). Nejnižší podíl zaujímají **kandidáti** v juniorském věku v okrese Chrudim (9,8 %, tj. 0,4 p. b. pod průměrem kraje). Nejvyšší podíl žen mezi všemi kandidáty je typický pro okres Svitavy (přibližně třetina), ve skupině kandidátů do 30 let jsou ženy nejčastěji zastoupeny v okrese Pardubice (rovněž přibližně jednou třetinou). Ve všech okresech kraje kromě Svitavska jsou mezi kandidátkami-ženami zastoupeny osoby do 30 let častěji než mezi kandidáty-muži.

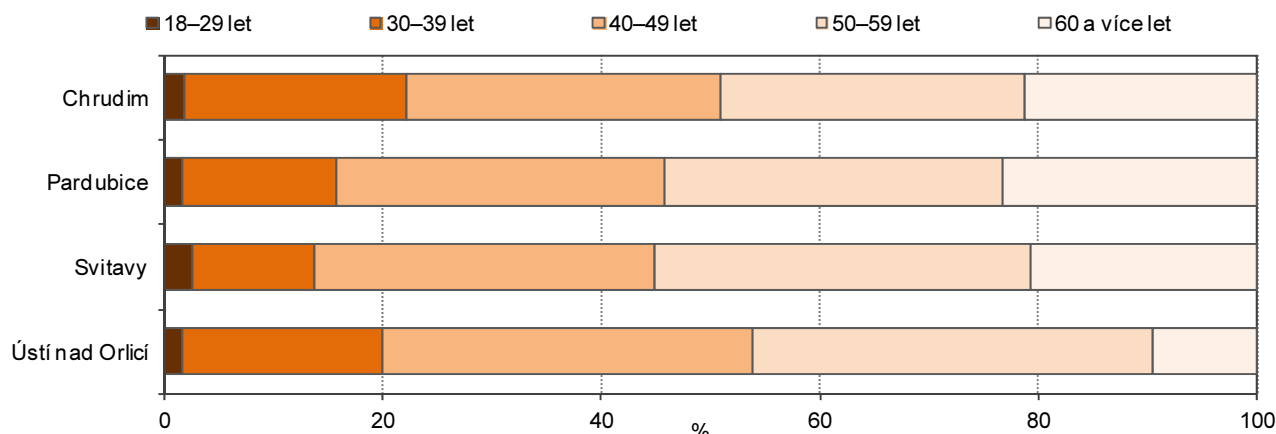
Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi zastupiteli celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Pardubický kraj	4 316	1 200	27,8	216	61	28,2	5,0	5,0	5,1	15,1	16,0	13,1
v tom okresy:												
Chrudim	1 013	259	25,6	38	9	23,7	3,8	3,8	3,5	12,4	13,6	9,6
Pardubice	1 102	326	29,6	49	14	28,6	4,4	4,5	4,3	11,9	12,8	10,0
Svitavy	1 104	315	28,5	69	20	29,0	6,3	6,2	6,3	21,6	22,7	19,2
Ústí nad Orlicí	1 097	300	27,3	60	18	30,0	5,5	5,3	6,0	15,2	15,8	14,1

Junioři ve věku 18 až 29 let se na všech zvolených **zastupitelích** největší měrou (6,3 %) podílejí v okrese Svitavy. Jestliže podíl žen mezi všemi zastupiteli (bez ohledu na věk) je nejvyšší v okrese Pardubice, maximální zastoupení žen mezi zastupiteli do 30 let je typické pro okres Ústí nad Orlicí. Ve dvou okresech kraje (Orlickoústecko a Svitavsko) jsou mezi zastupitelkami ženského pohlaví zastoupeny osoby do 30 let častěji než mezi zvolenými muži. Jestliže na 100 kandidátů ve věku 18 až 29 let v okrese Svitavy připadlo v roce 2014 téměř 22 zastupitelů stejného věku, v okrese Ústí nad Orlicí to bylo 15 a v okresech Chrudim a Pardubice pouze 12 zastupitelů. Ve všech regionech má žena v juniorském věku menší úspěšnost být zvolena do zastupitelstva než muž (nejvyšší podíl zastupitelek na počtu kandidátek přitom zaujímají ženy na Svitavsku).

Starostové v obcích Pardubického kraje podle věku a okresů (stav k 30. 7. 2015)

Pramen: Krajský úřad Pardubického kraje, ČSÚ

Z celkového počtu 459 zvolených **starostů** po volbách v roce 2014 v kraji (vč. starostů městských obvodů v krajském městě) bylo pouze 9 osob ve věku do 30 let (tj. 2 %). Starostů ve věku 30 až 39 let pak bylo 73 (tj. 16 %). Průměrný věk starostů činil 49,5 roku (u mužů 50,0 roku a u žen 47,9 roku). Nejvyšší počet starostů do 30 let zaznamenal okres Svitavy (3 osoby; 2,6 %), nejvyšší zastoupení starostů ve věku 30 až 39 let (20 %) bylo v okrese Chrudim.

Mladí voliči měli největší **volební potenciál** v roce 2014 ve **správním obvodu** obce s rozšířenou působností Žamberk, Králíky, Hlinsko, Litomyšl a Polička (osoby ve věku 18 až 29 zde zaujímaly 19 a více procent z celkového počtu potenciálních voličů). Nejméně (necelými 18 %) byli junioři mezi potenciálními voliči v komunálních volbách zastoupeni na Přeloučsku, Holicku, Svitavsku, Pardubicku a Vysokomýtsku.

Voliči, kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností v říjnu 2014

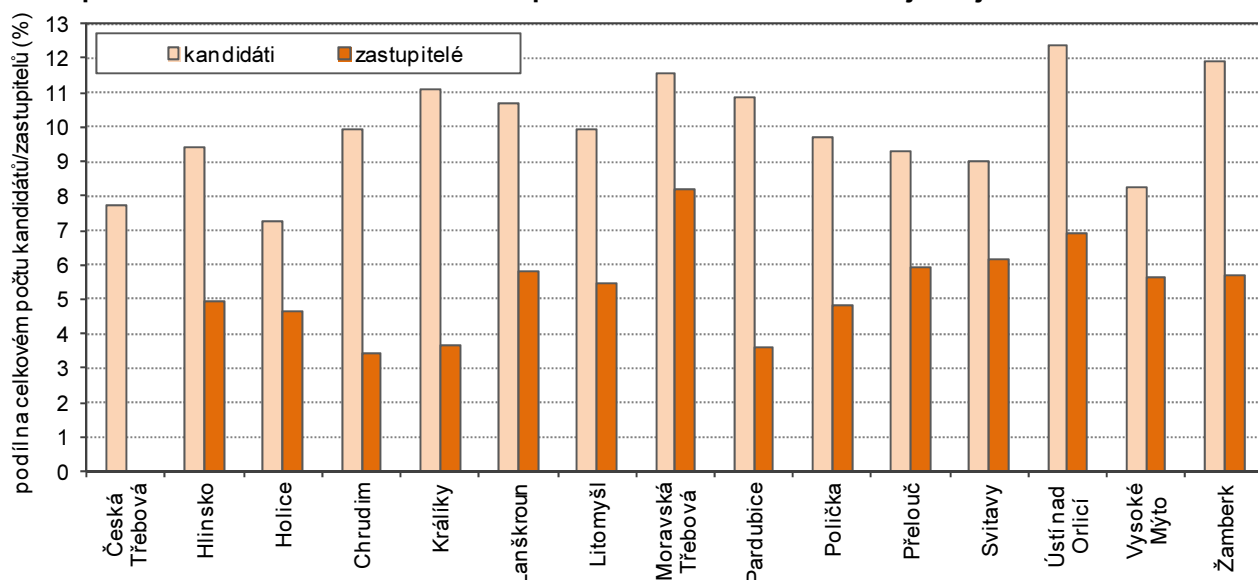
	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Podíl zastupitelů na počtu kandidátů stejného věku (%)	
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	z toho ve věku 18–29 let		celkem	18–29 let
		počet	v %		počet	v %		počet	v %		
Pardubický kraj	414 368	75 733	18,3	14 084	1 434	10,2	4 316	216	5,0	30,6	15,1
v tom SO ORP:											
Česká Třebová	15 057	2 728	18,1	246	19	7,7	61	-	-	24,8	-
Hlinsko	17 460	3 373	19,3	604	57	9,4	202	10	5,0	33,4	17,5
Holice	13 897	2 422	17,4	386	28	7,3	150	7	4,7	38,9	25,0
Chrudim	67 075	12 361	18,4	2 515	250	9,9	811	28	3,5	32,2	11,2
Králíky	7 195	1 432	19,9	378	42	11,1	55	2	3,6	14,6	4,8
Lanškroun	18 142	3 386	18,7	728	78	10,7	206	12	5,8	28,3	15,4
Litomyšl	21 318	4 084	19,2	867	86	9,9	329	18	5,5	37,9	20,9
Moravská Třebová	21 753	4 069	18,7	832	96	11,5	292	24	8,2	35,1	25,0
Pardubice	100 402	17 747	17,7	2 845	309	10,9	613	22	3,6	21,5	7,1
Polička	15 868	3 016	19,0	547	53	9,7	208	10	4,8	38,0	18,9
Přelouč	19 982	3 430	17,2	818	76	9,3	339	20	5,9	41,4	26,3
Svitavy	25 681	4 504	17,5	943	85	9,0	275	17	6,2	29,2	20,0
Ústí nad Orlicí	21 355	3 893	18,2	631	78	12,4	174	12	6,9	27,6	15,4
Vysoké Mýto	26 061	4 646	17,8	846	70	8,3	320	18	5,6	37,8	25,7
Žamberk	23 122	4 642	20,1	898	107	11,9	281	16	5,7	31,3	15,0

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31. 12. 2014

Nejvyšší (více než jedenáctiprocentní) podíl mají **kandidáti** ve věku 18 až 29 let Orlickoústecku, Žambersku, Moravskotřebovsku a Králicku, nejméně (necelými osmi procenty) jsou naopak zastoupeni na Holicku a Českotřebovsku. Jestliže na Českotřebovsku nebyl v době voleb žádný zvolený **zastupitel** ve věku 18 až 29 let, na Moravskotřebovsku zaujímali zastupitelé-junioři více než osmiprocentní podíl. Pouze v sedmi z celkového počtu 15 správních obvodů v kraji působili po volbách v roce 2014 **starostové** ve věku 18 až 29 let. Zatímco na Holicku nebyl žádný zvolený starosta ve věku 30 až 39 let, na Lanškrounsku byli zastoupeni téměř ve třetině obcí.

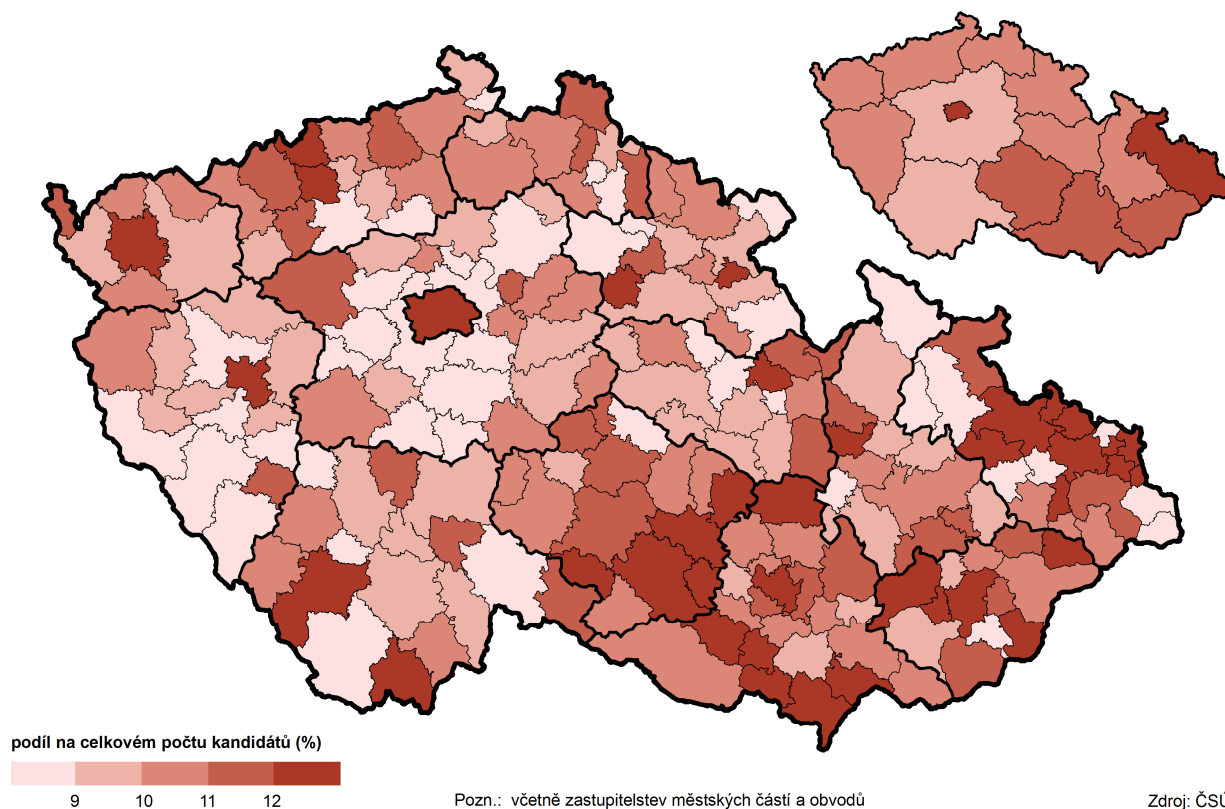
Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev ve věku 18–29 let podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje v říjnu 2014

Nejvyšší **zastoupení žen mezi kandidáty** (bez ohledu na věk) zjišťujeme v roce 2014 na Svitavsku, podílem žen mezi kandidáty ve věku 18 až 29 se tento region řadí na druhé místo za Poličko. Oba uvedené regiony zaujímají první místa rovněž v podílu žen **mezi zvolenými zastupiteli** do 30 let. Ve čtyřech SO ORP kraje přitom nebyly mezi zvolenými zastupiteli ve věku do 30 let žádné ženy. **Starostka** mladší 30 let byla do své funkce po volbách v roce 2014 zvolena pouze v jedné obci na Pardubicku, starostky ve věku 30 až 39 let působili v devíti SO ORP kraje.

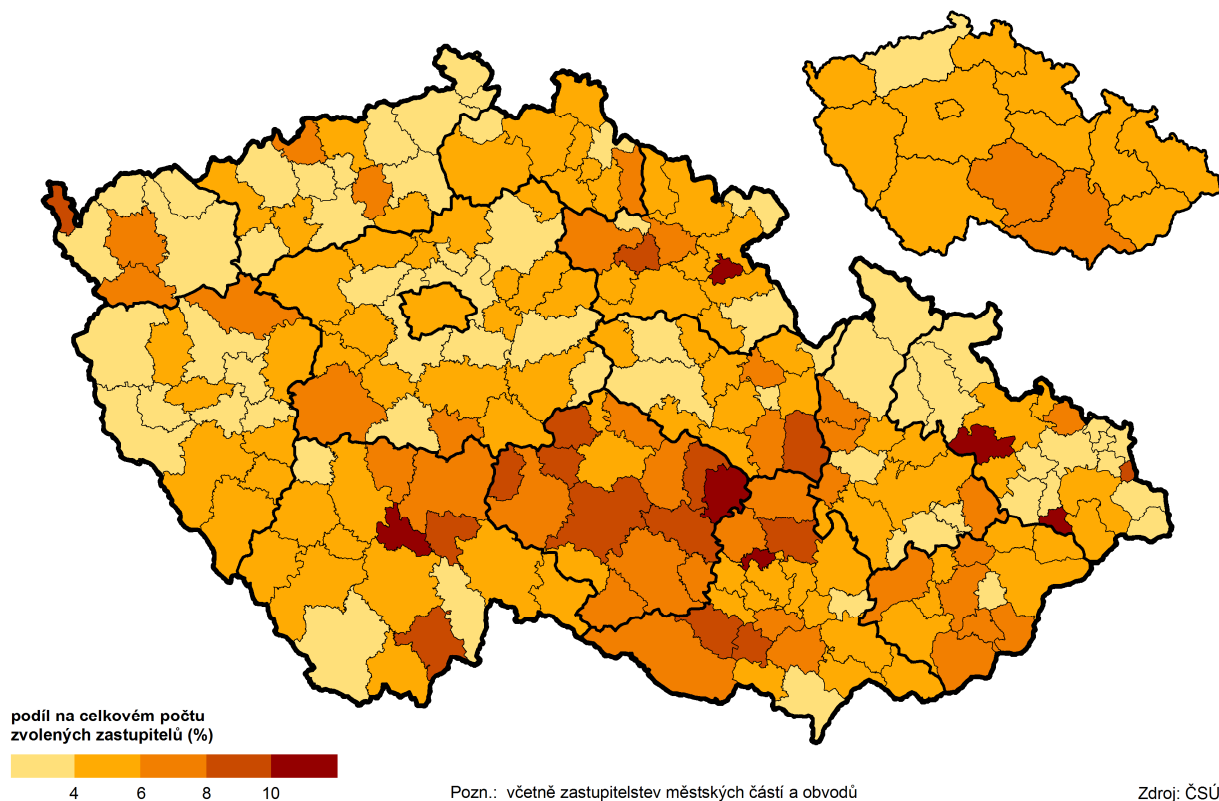

Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

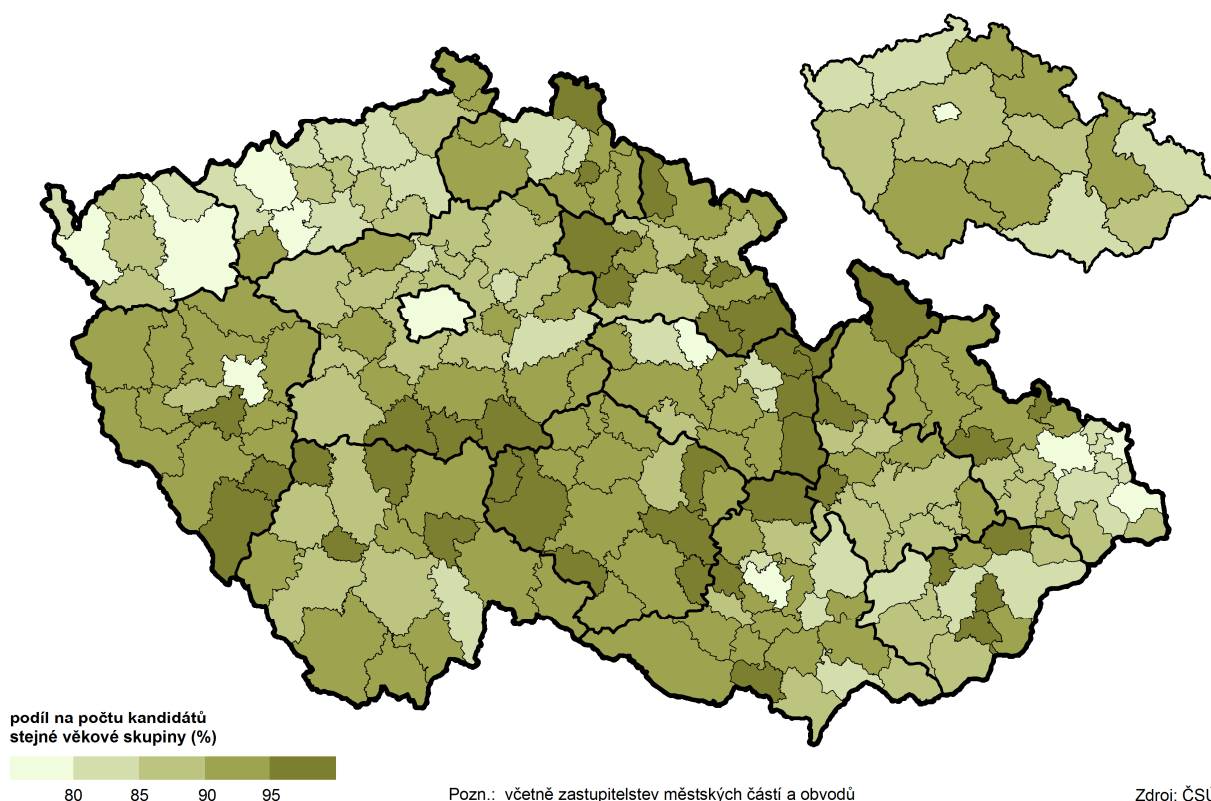

Mezi kraji nacházíme nejvyšší zastoupení mladých kandidátů v Praze, Moravskoslezském kraji (zejména SO ORP Český Těšín, Havířov), mladí zastupitelé pak nejčastěji působí v Kraji Vysočina a Jihomoravském kraji.

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

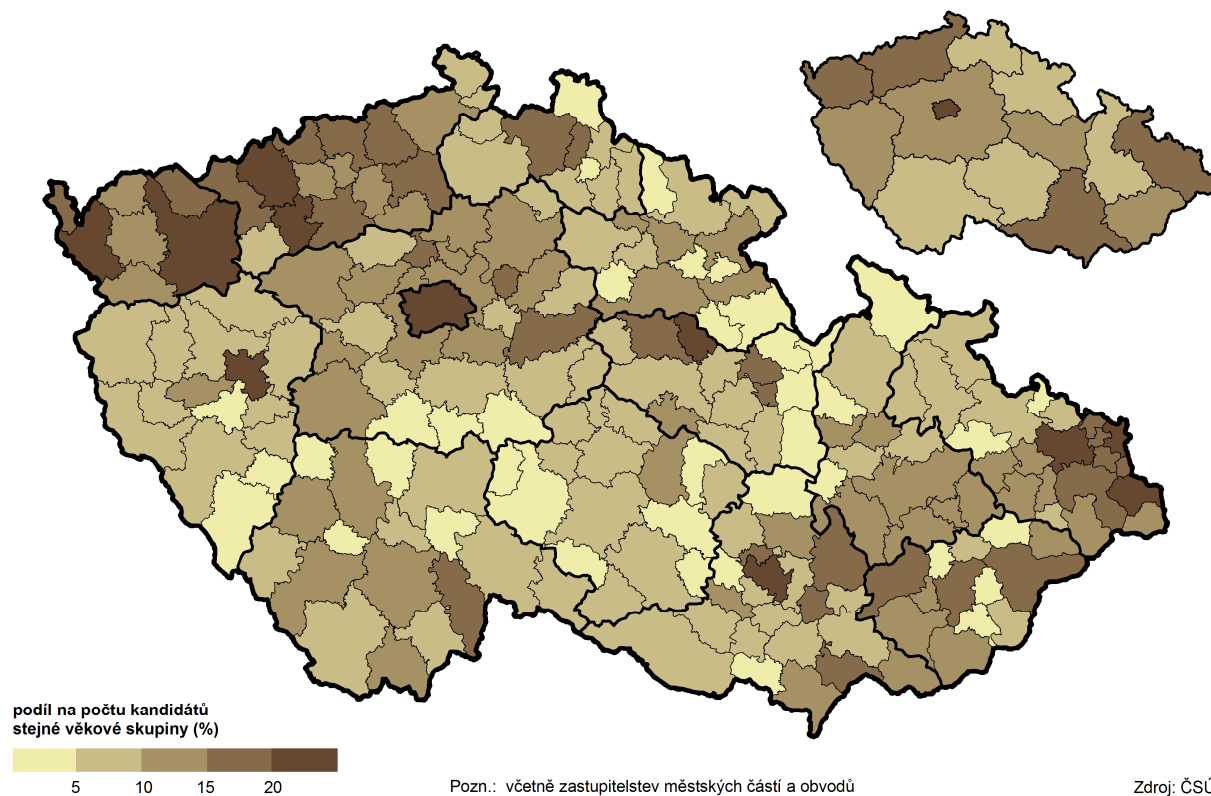

**Kandidáti ve věku 18–29 let bez politické příslušnosti podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

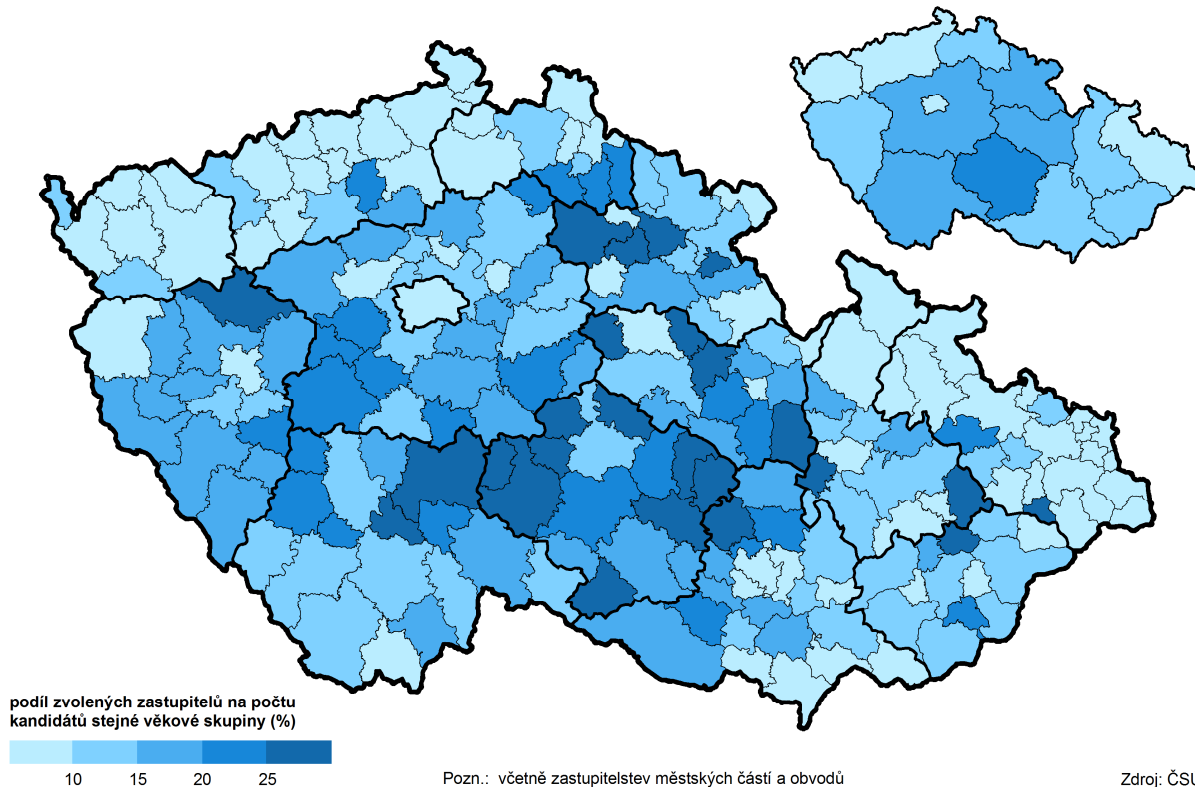
Komunální volby jsou typické vysokým podílem kandidátů bez politické příslušnosti, mladí kandidáti nejsou výjimkou, a to především ve východní části kraje. Nejvyšším podílem mladých kandidátů s členstvím v politické straně se vyznačuje Hlavní město Praha (31 % kandidátů do 30 let), v Pardubickém kraji pak Holicko (21 %).

**Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

Nejvíce zastupitelů ve věku 18 až 29 let na 100 kandidátů téhož věku připadá na Přeloučsku a Vysokomýtsku (přibližně 26 % v roce 2014), mezi prvních 25 ze všech 206 SO ORP v ČR se čtvrtinovým podílem řadí i Holicko a Moravskotřebovsko. Nejméně zastupitelů do 30 let na 100 stejně starých kandidátů připadalo (s vědomím nulového počtu zastupitelů-juniorů na Českořtebovsku) na Králicku a Pardubicku (méně než 10 %). V opačném pohledu lze říci, že na Přeloučsku připadali ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 pouze 2 kandidáti na jednoho zastupitele, zatímco na Králicku téměř 7 (vše ve věkové kategorii 18 až 29 let).

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Ve zbývající části hodnocení volebních aktivit mladé generace je věnována pozornost pohledu z hlediska velikostních skupin obcí podle počtu obyvatel. Ve velikostní kategorii s 20 až 49 tis. obyvateli je přítom zastoupeno pouze město Chrudim a v kategorii s 50 tis. a více obyvateli pouze statutární město Pardubice (u něho jsou v tabulkách zvlášť uvedena souhrnná data za volby do zastupitelstev osmi městských obvodů).

Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Pardubický kraj	414 368	75 733	18,3	14 084	4 519	32,1	1 434	466	32,5	10,2	10,1	10,3
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	10 858	1 975	18,2	981	299	30,5	94	29	30,9	9,6	9,5	9,7
200–499 obyvatel	45 542	8 320	18,3	2 344	742	31,7	236	78	33,1	10,1	9,9	10,5
500–999 obyvatel	53 338	10 090	18,9	2 583	825	31,9	264	84	31,8	10,2	10,2	10,2
1 000–1 999 obyvatel	48 942	8 935	18,3	1 878	629	33,5	146	45	30,8	7,8	8,1	7,2
2 000–4 999 obyvatel	43 664	8 466	19,4	1 736	572	32,9	169	61	36,1	9,7	9,3	10,7
5 000–19 999 obyvatel	122 086	21 901	17,9	2 647	841	31,8	274	83	30,3	10,4	10,6	9,9
20 000–49 999 obyvatel	18 741	3 541	18,9	243	76	31,3	39	11	28,2	16,0	16,8	14,5
50 000 a více obyvatel	71 197	12 505	17,6	1 672	535	32,0	212	75	35,4	12,7	12,0	14,0
z toho městské obvody	71 197	12 505	17,6	1 027	351	34,2	117	44	37,6	11,4	10,8	12,5

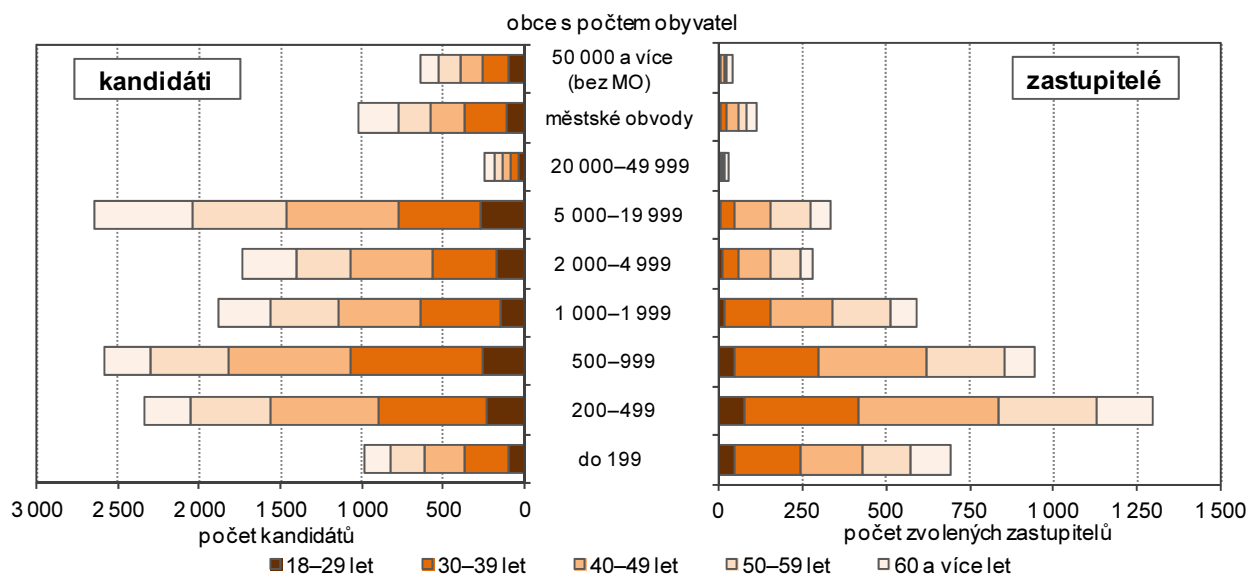
¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31. 12. 2014

Nejvyšší **volební potenciál** mají voliči mladší 30 let v obcích se 2 až 5 tisíci obyvateli (zaujímali v této kategorii 19 % potenciálních voličů při komunálních volbách v roce 2014 s maximem 22 % v obcích Dolní Dobrouč a Jablonné nad Orlicí z okresu Ústí nad Orlicí). Naopak nejmenší volební potenciál mladé generace je typický pro krajské město (17,6 %) – počet potenciálních voličů pro volby do zastupitelstva města i jeho městských obvodů je přitom (na rozdíl od počtu kandidátů či zastupitelů) totožný – využívá se stejný seznam voličů pro oba typy voleb.

Zastoupení **kandidátů** ve věku 18 až 29 let mezi všemi kandidáty se při komunálních volbách v roce 2014 pohybovalo od 7,8 % ve skupině obcí s 1 až 2 tisíci obyvateli až po 16 % v kategorii patřící městu Chrudim. Pod krajským průměrem byl podíl nejmladších kandidátů také v nejmenších obcích do 200 obyvatel a v kategorii obcí se 2 až 5 tisíci obyvateli; nad průměr kraje se pak kromě Chrudimi dostaly i Pardubice. **Ženy** zaujímaly nejvyšší podíl **mezi kandidáty** (hodnoceno bez ohledu na věk i v kategorii do 30 let) v městských obvodech města Pardubice. Naopak nejméně byly ženy (bez ohledu na věk) zastoupeny mezi kandidáty v nejmenších obcích do 200 obyvatel, resp. v kategorii tvořené městem Chrudim (mezi osobami do 30 let).

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle věku a velikostních skupin obcí Pardubického kraje v říjnu 2014

Přestože ve dvou třetinách obcí do 200 obyvatel v kraji nebyl v roce 2014 zvolen do zastupitelstva žádný kandidát ve věku do 30 let, vyznačuje se tato kategorie nadprůměrným podílem **zvolených zastupitelů** v nejmladší věkové kategorii (7,2 % při pětiprocentním celokrajském průměru). Zastupitelstva jsou zde pouze 5–9členná a i malý počet mladých zastupitelů (pohyboval se od 1 do 3) se odrazí v jejich nadprůměrném podílu. Na druhé straně v kategorii měst s 5 až 20 tis. obyvateli byl zjištěn pouze 2% podíl zvolených zastupitelů do 30 let (v 9 z 15 měst přitom nebyl zvolen žádný). **Ženy** do 30 let jsou nejčastěji na pozici zastupitelek v nejmenších obcích, zatímco ve městě Chrudim nefigurují vůbec.

Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a velikostních skupin obcí v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Pardubický kraj	4 316	1 200	27,8	216	61	28,2	5,0	5,0	5,1	15,1	16,0	13,1
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	691	203	29,4	50	15	30,0	7,2	7,2	7,4	53,2	53,8	51,7
200–499 obyvatel	1 294	395	30,5	77	27	35,1	6,0	5,6	6,8	32,6	31,6	34,6
500–999 obyvatel	946	273	28,9	47	10	21,3	5,0	5,5	3,7	17,8	20,6	11,9
1 000–1 999 obyvatel	593	164	27,7	18	4	22,2	3,0	3,3	2,4	12,3	13,9	8,9
2 000–4 999 obyvatel	280	57	20,4	11	3	27,3	3,9	3,6	5,3	6,5	7,4	4,9
5 000–19 999 obyvatel	332	73	22,0	7	1	14,3	2,1	2,3	1,4	2,6	3,1	1,2
20 000–49 999 obyvatel	27	2	7,4	1	-	-	3,7	4,0	-	2,6	3,6	-
50 000 a více obyvatel	153	33	21,6	5	1	20,0	3,3	3,3	3,0	2,4	2,9	1,3
z toho městské obvody	114	26	22,8	4	1	25,0	3,5	3,4	3,8	3,4	4,1	2,3

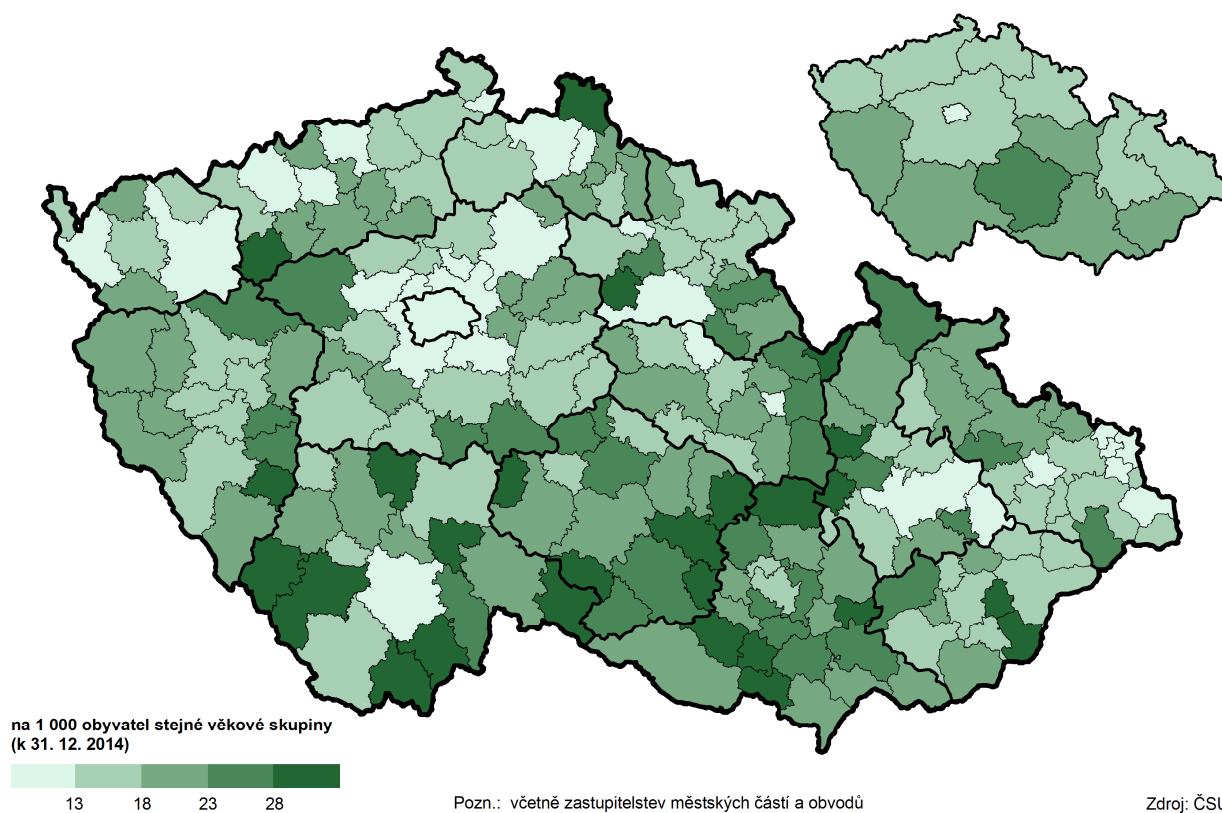
S rostoucí velikostí obce se zvyšuje **počet kandidátů** připadajících **na jednoho** zvoleného **zastupitele**. Největší převis počtu kandidátů nad zvolenými zastupiteli bez ohledu na jejich věk i v kategorii osob do 30 let byl v roce 2014 zjištěn ve městě Pardubice (téměř 11 kandidátů na 1 zastupitele v úhrnu pro volby do zastupitelstva města i jeho MO bez ohledu na věk, resp. 42 kandidátů do 30 let na 1 zastupitele téhož věku).

Nejvíce se počet kandidátů a zvolených zastupitelů blíží v nejmenších obcích do 200 obyvatel – v roce 2014 zde na 100 kandidujících osob ve věku do 30 let připadalo 53 zvolených zastupitelů stejného věku. Pro srovnání lze uvést, že ve věkové kategorii nad 65 let v nejmenších obcích připadalo na 100 kandidátů 77 zvolených zastupitelů. Lze tedy konstatovat, že senioři měli větší úspěšnost zvolení než junioři.

Z celkového počtu 82 **starostů** v kraji zvolených ve věku 18 až 39 let (s ohledem na nízký počet starostů do 30 let hodnocena širší věková kategorie) jich více než polovina působí v obcích do 500 obyvatel.

Do aktivit komunální politiky se výjimečně zapojují i velmi mladí – celkem 17 kandidátům v kraji při volbách v roce 2014 bylo pouze 18 let (z toho 1 byl zvolen do zastupitelstva), nejmladším zvoleným starostům bylo 23 let (jedna žena a jeden muž).

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Dosud byl hodnocen podíl kandidátů či zastupitelů v juniorském věku ve vztahu k celkovému počtu kandidátů či zastupitelů. Jiný pohled nabízí srovnání se základem tvořeným počtem obyvatel ve věku 18 až 29 let. V nejmenších obcích pak zjišťujeme s odstupem od ostatních velikostních kategorií obcí nejvyšší počet kandidátů i zastupitelů ve věku 18 až 29 let **v přepočtu na 1 000 obyvatel** stejného věku (49 kandidátů, resp. 26 zastupitelů v roce 2014 při krajském průměru 19, resp. 3). V největších městech je naopak tento poměr podprůměrný. Obdobný rozdíl mezi územími však platí i u kandidátů a zastupitelů v seniorském věku. Z pohledu správních obvodů ORP nacházíme při volbách v roce 2014 nejvíce kandidátů ve věku 18 až 29 let na 1 000 obyvatel stejného věku na Králicku (29), nejméně pak na Českořebovsku (7) – viz předchozí kartogram. Nejvíce zastupitelů-juniorů připadá na 1 000 obyvatel do 30 let na Moravskotřebovsku a Přeloučsku (téměř 6).